

Bonnas ministru lēmums

Ilgtspējīga meža apsaimniekošana kā rīks mežu noturības uzlabošanai

Pieņemta ekspertu līmeņa sanāksmē 2024. gada 4. jūnijā, lai ministri to izvērtētu un parakstītu devītajā FOREST EUROPE ministru konferencē

Mēs, FOREST EUROPE parakstītājvalstu pārstāvji, FOREST EUROPE devītajā ministru konferencē Bonnā, Vācijā 2024. gada 1.–2. oktobrī,

1. ATZĪSTOT, ka klimata pārmaiņas un bioloģiskās daudzveidības samazināšanās ir viena no mūsdienu galvenajām krīzēm, kuras ietekme ir globāla un ir līdz šim nepieredzētā mērogā, un tādējādi ATZĪSTOT, ka FOREST EUROPE būtu jāvairo centieni un saistības, lai risinātu šīs problēmas, izmantojot ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu;
2. ATSAUCOTIES un PAMATOJOTIES uz FOREST EUROPE rezolūcijām, deklarācijām un lēmumiem, jo īpaši Strasbūras 4. rezolūciju, Helsinku 4. rezolūciju, Vīnes 5. rezolūciju, Madrides 2. ministru rezolūciju un Bratislavas ministru rezolūciju, kas attiecas uz klimata pārmaiņām, bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un mežu noturību;
3. PAUŽOT BAŽAS par negatīvo ietekmi uz Eiropas mežiem un to pakalpojumiem, kas rodas biotisku un abiotisku kaitējumu dēļ, kā arī kombinētās ietekmes dēļ, kas kļūst aizvien biežāka, intensīvāka un plašāka, un ATZĪMĒJOT, ka ir nepieciešams tūlītēji rīkoties, lai saglabātu un uzlabotu mežu, tostarp mežu ģenētisko resursu, veselīgumu un dzīvotspēju, kā arī ATZĪSTOT, cik svarīga ir bioloģiskā daudzveidība, lai nodrošinātu dažādos mežu ekosistēmu pakalpojumus pašreizējām un nākamajām paaudzēm;
4. ATZĪSTOT, ka ir nepieciešams saglabāt un palielināt mežu un meža nozares noturību, vienlaikus UZSVEROT, ka noturība ir atkarīga no meža veselīguma un pielāgošanās spējas, tādējādi tiek mazināta neaizsargātība pret dažādiem stresiem, kas parāda meža ekosistēmas funkcionālo integritāti, un UZSVEROT ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas būtisko lomu noturības uzturēšanā un stiprināšanā;
5. ATZĪMĒJOT, ka, lai Eiropas meži pielāgotos klimata pārmaiņām, ir nepieciešams iesaistīties meža neaizsargātības novērtēšanā, katastrofu riska novērtēšanā, mazināšanā, gatavībā, reaģēšanā, kā arī atjaunošanas un atveseļošanas pasākumos saskaņā ar Sendai ietvarprogrammu katastrofu riska mazināšanai;
6. ATZĪSTOT, ka, lai pielāgotu mežus klimata pārmaiņām un atjaunotu bojātos mežus, ir nepieciešams liels daudzums atbilstoša un kvalitatīva meža reprodūktīvā materiāla, un Eiropas valstīm aizvien vairāk ir jāsadarbojas, neskarot atbilstošas dabiskas atjaunošanās priekšrocības un piemērojamību;

7. UZSVEROT, ka meži un meža nozare sniedz daudzus sociālekonomiskus pakalpojumus un ieguvumus, tostarp atjaunīgu kokmateriālu avotu aprites bioekonomikai, aizsargfunkcijas, iztiku, tradicionālās un inovatīvās zaļās darbavietas mežu nozarē un izaugsmes iespējas, jo īpaši lauku apvidos, un jaunas ienākumu iespējas, piemēram, ko rada oglekļa sekvestrācija, kā arī svarīgas atpūtas un labsajūtas priekšrocības, kas veicina iedzīvotāju fizisko un garīgo veselību;
8. ATZINĪGI NOVĒRTĒJOT, ka noris pastāvīgs darbs riska pārvaldības jomā mežos, ko veic citi procesi un starptautiskas organizācijas, un UZSVEROT vajadzību *FOREST EUROPE* turpināt sadarboties ar šiem dalībniekiem, lai veicinātu sinerģiju;
9. ATZĪSTOT, ka ir laiks un vajadzība pielikt lielākas pūles, lai īstenotu saistības, par kurām panākta vienošanās saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, Konvenciju par bioloģisko daudzveidību, Kuņminas–Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru, ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām un Parīzes nolīgumu, Glāzgovas deklarāciju par mežiem un zemes izmantošanu, ANO Konvenciju par cīņu pret pārtuksnešošanos, Konvenciju par mitrājiem un ANO Stratēģisko plānu attiecībā uz mežiem, un jānodrošina mežu un meža ražojumu ieguldījums šajās starptautiskajās saistībās, tostarp, ka tiek nodrošināta un veicināta klimata pārmaiņu riska mazināšana un pielāgošanās tām;

apņemas:

I. Stiprināt mūsu centienus valsts līmenī, lai:

10. paātrinātu mežu noturības politikas, rīku un pasākumu īstenošanu un integrētu šos centienus, attiecīgā gadījumā un ja realizējams, vispārējās noturības stratēģijās, plānos, programmās vai rīkos;
11. izstrādātu un īstenotu riska pārvaldības pieejas, tostarp meža risku novērtēšanu, monitoringu un kartēšanu saistībā ar meža stratēģijām, plāniem vai programmām, lai labāk novērstu, pārvaldītu riskus un kaitējumus un sagatavotos tiem;
12. turpinātu pētīt un darīt zināmu, kādu labumu mežu noturībai sniedz ilgtspējīga meža apsaimniekošana, vienlaikus veicinātu dialogu ar meža īpašniekiem un apsaimniekotājiem, kā arī attiecīgajām ieinteresētajām personām pilsoniskajā sabiedrībā un citās nozarēs, izmantojot atbilstošus saziņas kanālus;
13. veicinātu pētniecību meža koku ģenētiskās daudzveidības aizsardzības un saglabāšanas jomā, tostarp provenienču izmēģinājumus un klimatiskajiem un augšanas apstākļiem nākotnē piemērotu sugu selekciju, un veicinātu meža reproduktīvā materiāla regulētu pārvietošanu starp valstīm un proveniencēm, lai varētu izmantot piemērotas proveniencas, vienlaikus uzraugot un mazinot invazīvu sugu, kaitēkļu un slimību ieviešanas un izplatīšanās risku, kad tiek izmantotas naturalizētas un svešzemju sugas.

II. Uzlabot starptautisko sadarbību Eiropas reģionā meža apdraudējumu jomā

14. Izveidot Meža riska mehānismu (*ForISK*) (šim lēmumam pievienotais darba uzdevums) *FOREST EUROPE* aizgādībā ar vispārējo mērķi uzlabot mežu un meža nozares noturību, atbalstot pārrobežu un starpnozaru katastrofu riska pārvaldību saistībā ar ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu;
15. aicināt parakstītājvalstis, kurām ir tāda iespēja, atbalstīt *ForISK* ar brīvprātīgām finanšu iemaksām un ieguldījumiem natūrā;
16. vienoties, ka ar neliela sekretariāta atbalstu *ForISK* kļūtu par tīkla centru, kas savienotu valsts līmeņa un starptautiskos dalībniekus, apkopotu zināšanas un informāciju, atbalstītu spēju veidošanu un zināšanu apmaiņu, īpašu uzmanību pievēršot novēršanas un sagatavotības pasākumiem, kā arī informētu sabiedrību, un vienlaikus tas kalpotu par kontaktpunktu, lai atbalstītu pārrobežu koordinēšanu tūlītējai rīcībai akūtu krīžu gadījumā;
17. atbalstīt *ForISK* darbu, ieceļot nacionālos *ForISK* kontaktpunktus, lai aktīvi sniegtu norādījumus, palīdzētu apkopot un izplatīt labas prakses piemērus un gūtās atziņas saistībā ar *ForISK*, lai padarītu mežus noturīgākus pret klimata pārmaiņu ietekmi un lai apturētu bioloģiskās daudzveidības zudumu un sāktu tās atjaunošanu;
18. ciešāk koordinēt nacionālos meža pētniecības un inovāciju centienus mežu noturības jomā, tostarp izmantojot iespējas, ko sniedz programmas “Apvārsnis Eiropa” partnerības.

III. Palielināt centienus veidot zaļās darbavietas mežu nozarē un veicināt mežsaimniecības izglītību un mācības

19. Sekmēt kvalifikācijas paaugstināšanas, mācību un spēju pilnveides programmas meža nozarē, lai risinātu problēmas, ko rada klimata pārmaiņas un bioloģiskās daudzveidības zudums, veicinātu mežu noturību un novērtētu pašreizējās kompetenču un tehnisko prasmju nepilnības, t. i., veidojot dialogu ar mežu īpašniekiem, apsaimniekotājiem un darbiniekiem, mežsaimniecības studentiem, universitātēm un mežsaimniecības skolām, pētniekiem un nozares dalībniekiem;
20. veicināt arodveselību, darba drošību un vienlīdzīgas iespējas visām personām, kas strādā meža nozarē, atzīstot ar visu veidu mežiem saistītās īpašās vajadzības, apdraudējumus un problēmas;
21. atbalstīt mūžizglītību meža nozarē, tostarp mobilizējot partnerus un resursus ārpus meža nozares, veidojot partnerības un starpnozaru sadarbību.